

v tomto případě takovéto »třetí osoby« za poddědice povolány nejsou, nýbrž výhradně jen potomstvo zemřelých dědiců a, není-li tohoto, ostatní spoludědicové, pokud se týče jejich potomstvo, které jest však v řízení pozůstalostním po zákonu representováno svými předky, nemá zde předpis § 92 odst. 2 čís. 3 nesp. řízení místa ani pro ten případ, kdyby se shora uvedené ustanovení testamentu pokládalo za nařízení fideikomisární substituce podle § 608 obč. zák. Usnesení nižších soudů nařizující sepsání inventáře z povinnosti úřadu není tudíž ani s hlediska § 92 odst. 2 čís. 3 nesp. říz. opodstatněno a slušelo se proto, když zde jest podmínka zjevně náklonnosti, pokud se týče i odporu se spisy podle § 16 nesp. říz. vyhověti dovolací stížnosti a rozhodnouti, jak svrchu uvedeno.

Čís. 332.

Pro otázku, zda zaměstnanec jest zaměstnancem vyššího řádu (po rozumu zákona o statkových úřednících ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. z.), nezáleží na tom, k jakým pracem má způsobilost, nýbrž na tom, k jakým službám jest ustanoven.

Občanský zákoník nepropůjčuje zaměstnanci nároku na úplatu za práce, jichž pro válečnou službu nekonal.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1919, Rv I 514/19.)

Žalobce byl před vypuknutím války zaměstnancem na velkostatku žalovaného. Dne 1. srpna 1914 povolán byl na vojnu a byl ve válce až do 1. dubna 1919. Vrátil se byl žalovaným na jednoměsíční výpověď propuštěn. Jeho žaloba, již domáhal se služebních požitků za dobu, co byl na vojně a za šestiměsíční výpovědní lhůtu, byla prvu stolicí zamítnuta. Soud odmítl stanovisko žalobce, že jeho služební poměr dlužno posuzovati dle zákona o statkových úřednících, zjistiť, že služby, jež žalobce konal a k nimž byl zjedнан, nebyly službami vyššího druhu. Neuznal však žalobní nárok odůvodněným ani s hlediska občanského zákoníka, uváživ toto: Dle § 1156 obč. zák. obdrží zaměstnanec úplatu po vykonané službě. Pro případ, že zaměstnanci bylo válečnou službou zabráněno služby vykonávati, není v občanském zákoníku žádného zvláštního ustanovení. Ustanovení § 1154 b) obč. zák., kteréž opravňuje zaměstnance k nároku na úplatu, když nemocí neb neštěstím na krátký čas jest mu zabráněno služby vykonávati, nelze ani rozšiřujícím výkladem vztahovati na případ služby válečné. — O d v o l a c í s o u d potvrdil rozsudek první stolice, schváliv v obojím směru její právní stanovisko.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl žalobcovu dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Mylným jest názor dovolatelův, že záleží pouze na tom, zda žalobce byl způsobilým konati služby vyššího druhu. Podle § 1 zákona ze dne 13. ledna 1914 čís. 9 ř. z. platí předpisy tohoto zákona pro služební poměr osob (úředníků), ustanovených v hospodářských a lesnických podnicích

nebo v jejich vedlejších živnostech ke službám vyššího druhu. Nerozhoduje tedy zaměstnancova způsobilost, nýbrž povaha služeb přikázaných zaměstnanci a jím konaných. Vždyť vyskytuje se dosti případů, že osoby k vyšším službám způsobilé musí konati a konají v postavení podřízeném pouze služby nižšího druhu. K takovým osobám dotčený zákon se nevztahuje. Jakmile však pro žalobce neplatil zákon o statkových úřednících, nemůže se dovolávati ustanovení druhého odstavce § 11 tohoto zákona, podle něhož, je-li zaměstnanec povolán k vojenské službě za války, služební poměr za trvání této překážky může býti zrušen zaměstnavatelem toliko výpovědí, při čemž jest dodržeti výpovědní lhůtu šesti měsíců, aniž domáhati se následkem toho výroku, že mu po čas válečné služby vojenské za služby nekonané přísluší plat smluvený (§ 21 dotč. zák.). Dlužno spíše, jak správně uznal soud odvolací ve shodě s prvním soudcem, posuzovati práva žalobcova podle smlouvy služební a podle ustanovení obecného zákonníka občanského, a podle těchto nemá žalobce nároku na plat za služby nekonané. Jen mimochodem budiž poukázáno k tomu, že i v § 3 jinak zajisté blahovolného císařského nařízení ze dne 29. února 1916 čís. 58 ř. z. ohledně pomocníků obchodních jest stanoveno, že za dobu, po kterou zaměstnanec pro vojenskou službu nemůže vykonávati svých služebních zaměstnání, nepřísluší mu, není-li ujednáno jinak, žádný plat. Též zásady sluší šetřiti též u jiných zřízenců, pokud zvláštním zákonem není v jejich prospěch stanoveno nic jiného.

Čís. 333.

Odvedenou po rozumu § 933, nový doslov, obč. zák. jest věc, jakmile zjednána nabyvateli možnost, by věc si prohlédl a s ní nakládal. Věc, již nabyvatel, prohlédnuv si ji a zapraviv úplatu, ponechal prozatím u zcizitele, jest odvedena.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1919, Rv II 263/19.)

A podal dne 21. března 1919 na obchodníka starožitnostmi B-a žalobu. Domáhal se z právního důvodu správy toho, by zrušena byla smlouva o koupi dvou porcelánových konsol a by žalovaný vrátil žalobci kupní cenu. Strany byly za jedno v tom, že žalobce dal si dne 7. září 1918 v krámě žalovaného předložit z výkladní skříně dvě konsoly, že si je prohlédl, je koupil a cenu kupní ihned zaplatil. Konsoly však zatím, než si pro ně pošle, u žalovaného si ponechal. Rozcházel se však v tom, že žalobce tvrdil, že byl žalovaným ubezpečen, že konsoly jsou starým míšenským porcelánem, kdežto žalovaný to popíral a tvrdil, že konsoly byly porcelánem novomíšenským a že to žalobce snadno mohl poznati. — Prvá stolice zamítla žalobu, poněvadž nepodařil se žalobci důkaz, že konsoly byly mu prodány jako staromíšenský porcelán. — Odvolací soud potvrdil rozsudek první stolice, uznáv, že žalobní nárok uplynutím šestiměsíční lhůty § 933 obč. zák. uhasl.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.